

SLINAVKA ali GINGIVOSTOMATITIS

Povzročitelj in opis bolezni

Najpogostejši vzrok je virus herpes simplex 1.

Slinavka ali gingivostomatitis je bolezen, pri kateri se po ustni sluznici pojavijo nekaj milimetrov velike razjede, ki bolijo in pečejo, zato otroci odklanjajo tako hrano kot pijačo. Prizadeta je sluznica ustne votline, zaradi česar se otrok močneje slini. Razjede, ki prizadenejo celotno sluznico ust v področju lic se širijo na ustnice, dlesni ter jezik in trdo nebo, ob dotiku zakrvavijo. Običajno se bolezen pojavlja pri otrocih v starosti 10 mesecev do 3 leta.

Bolezni znaki

- Prvi znaki bolezni so slabo počutje in zvišana telesna temperatura, ki lahko presega 40° C.
- Dan ali dva pozneje sluznica v ustih pordi in oteče, nabrekne, na njej se oblikujejo mehurčki, ki pa kmalu počijo in za seboj pustijo nekaj milimetrov velike razjede s sivo-belo površino, ki ob dotiku zakrvavijo.
- Otrok se močneje slini.
- Pogosto otečejo bezgavke med spodnjo čeljustjo in vratom.

Prenos okužbe

Virus se prenaša z neposrednim stikom herpetične spremembe in slino. Možnost okužbe se poveča, če sta sluznica ali koža že predhodno poškodovani.

Inkubacija običajno traja

Inkubacijska doba virusa lahko traja od tri do devet dni, v povprečju pa sedem.

Kužnost

Virus lahko prenašajo bolniki z izraženo boleznijo in tudi na videz zdravi izločevalci virusa. Približno 5 % zdravih prebivalcev je izločevalcev virusa.

Zdravljenje

Otroci morajo dovolj piti, če ne gre drugače po žličkah ali slamici, pa naj bo to kamilični čaj, otroški čaj ali ohlajena prekuhana voda. Najnevarneje je, da dehidrirajo, zato naj bo skrb za to, da otrok dobi dovolj tekočine, prva. Jedo naj mehko in gostljato hrano, kot so pudingi in

jogurti in skorajda hladno juho. Večini otrok najbolj prija hladna hrana, a ta vendarle ne sme biti premrzla.

Izid bolezni

Včasih se te kožne spremembe razširijo zunaj ustne votline in prizadenejo kožo v neposredni bližini ust. Nove spremembe se pojavljajo še štiri do pet dni, po tednu do dveh pa se sluznica povsem zaceli.

Imunost

Po prvotni okužbi ostane virus v organizmu latenten v živčnih ganglijih tistih živcev, ki oživčujejo področje, na katerem je bila prvotna okužba. Ker ponovno obolenje praviloma povzroča notranja (endogena) ponovna aktivacija virusa, se ponovitve večinoma pojavljajo v istem področju, možne pa so ponovitve tudi v drugih področjih, kot je bila prvotna okužba. Ponovitve so običajno blažje kot prva okužba. Le izjemoma poteka ponovitev težje kot prvotna okužba na primer v obliki meningoencefalitisa ali vnetja roženice. Ponovno aktivacijo virusa sprožijo zunanji vplivi, na primer mraz, UV žarki, ali spremembe v organizmu samem, na primer bolezen, visoka telesna temperatura, stres. Možna je tudi ponovna okužba z drugim tipom virusa.

Zapleti

Herpetična obnohtnica se običajno pojavi pri otrocih, ki sesajo palec. Herpetične spremembe na očeh prizadenejo običajno le eno oko. Herpetični meningoencefalitis (vnetje možgan in možganskih ovojnic) je zelo redko obolenje. Znaki bolezni so podobni kot pri meningoencefalitisih drugih vzrokov. Brez ustreznega zdravljenja ima bolezen zelo neugoden potek.

Preprečevanje

Izogibati se je potrebno neposrednemu stiku in stiku z izločki bolnika. Toplota, vroča voda, milo in razkužila uničijo HSV, zato se priporoča pogosto umivanje rok. V skupini je potrebno dosledno izvajati temeljito dnevno pranje igrač ter preprečevati menjavo igrač, ki jih otroci nosijo v usta. Poostrijo se higienski ukrepi (mokra čiščenje, menjava posteljnine, zračenje,...).

Ukrepi

Skrbeti je potrebno za dobro ustno higieno, usta se izpirajo večkrat dnevno z žajbljevim ali kamiličnim čajem. Otroku ponudimo bolj tekočo in toplo hrano.